

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

REDACTORI: PAUL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, AL. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLU, G. C. CRISTESCU.

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA STRADA DOAMNEI, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU

FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechiu 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studenții plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

SUMAR

Contractul de societate, de d-l D. Alexandresco.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.— *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II*: Costică C. Giurcan cu și alții cu Ministerul public.

Curtea de apel din București, secțiunea III: I. B. Stein cu Maria Forjan.

Curtea de apel din Iași, secțiunea II: Minas cu P. Violatos.— *Observație de S. R.*

Tribunalul județului Neamț: Eugen V. Albu și alții cu Dumitru Mihăilescu. — Cleopatra I. Popescu și alții cu Moritz Strich și altul.— *Observație de S. R.*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ. — *Observație de S. R.*
Solemnitatea dela Curtea de casație.

CONTRACTUL DE SOCIETATE

Scopul și foloasele acestui contract

Omul nu este născut ca să fie singur. Puterile lui sunt slabe; dacă le unește însă cu acele ale altuia, adeseori el poate face minuni.

«Unde-s două puterea crește,
Și dușmanul nu sporește».

a zis poetul în cântecul nostru național.

Pentru a ne arăta spiritul și folosul asociației în toată puterea lor, o fabulă, pe care avem s'o reproducem îndată, ne reprezintă două infirmi, cari își unesc mizeriile lor, spre a putea duce împreună greutatea vieții.

Un paralizic, care nu se putea urni din loc, se asociază cu un orb, care și el, la rândul lui, singur nu putea să facă niciun pas. Orbul ia pe olog în spinare; ologul îndreptează pasurile orbului, și astfel, fiecare din ei având ceea ce lipsește celuilalt, ei se complectează, așa zicând, unul pe altul, și grație acestei tovarășii, pot amândoi să mănânce o bucată de pâine udată cu lacrimile lor.

Iată fabula în chestiune, pe care eruditul nostru amic și poet, *Anton Naum*, a binevoit a o traduce din Florian, după cererea noastră, cu talentul lui cunoscut:

ORBUL ȘI OLOGUL

Noi, unul către altul să fim de ajutor,
Căci ale noastre chinuri atunci se îndulcesc,
Și binele frățesc
Durerilor ce suferi îți este alinător.
Confucius a spus-o: noi să-i urmăm doctrina
Pe care a învățat-o popoarelor din China
In chipul următor:

In Azia, departe
Intr'un oraș, trăiau
Sărmani, un orb și un altul olog. Ei se rugau
Lui Dumnezeu, din ceruri să le trimească moartea.
Dar vai! eră 'n zadar.
Ei nu puteau să moară. Ologul stă culcat
Lângă medianul public pe un mizerabil pat,
Și nu-l căină nimeni, și suferea amar.
Pe orb ca să-l păzească
Nime nu-l insoțea;
Un câine nu avea
Să-l poarte, să-l iubească.
Se întâmplă într'o zi
Că la un colț de stradă el băjbaia pășind
Ș'aproape se găsi
De bolnav; i-a fost milă, căci l'auzi gemând.
Nenorociții numa
Se plâng așa împreună.
«Durerea noastră — îi zice — să o unim acuma,
Și soarta noastră sigur va fi cu mult mai bună».
«Hei! — zice atunci ologul — dar tu nu știi măi frate,
Piciorul meu nu poate
Un pas, iar tu nu vezi.
Ce-am câștigă, durerea să ne-o unim tu crezi?»
«Ce? îi răspunde orbul, ascultă, fiecare
Din noi avem, de sigur, un bun trebuitor:
Tu ochi, iar eu picioare.

Eu te-oiu purtă, tu însă să-mi fii sprijinitor,
 Și pașii mei nesiguri cu ochii vei conduce,
 Picioarele-mi, ori unde tu vei vrei, s'or duce.
 Astfel prietenia fără să hotărască
 Care din noi atuncea va folosi mai bine,
 Tu vei vedeà in locu-mi, voiu merge pentru tine.

Din această alegorie jurisconsultul poate trage următoarea concluzie, și anume: contractul de societate se întemeiază pe reciprocitatea de nevoi, pe o încredere mutuală și pe buna credință dintre tovarăși¹⁾. Deși interesul joacă necontestat un mare rol în acest contract, totuș egalitatea, simpatia și fraternitatea dintre asociați (acest ultim cuvânt aparține lui Ulpian²⁾), trebuie să modereze interesul și să-l menție în calea dreptății, căci fără aceasta, societatea își perde adevăratele ei foloase, și devine un monopol, un *pact leonin*, în mâinile celui mai tare, după cum ziceau jurisconșulții romani⁴⁾.

Societatea a fost în totdeauna o sorginte de avuții pentru popoarele vechi și moderne cari au practicat-o cu bună credință. Din nefericire însă, la noi, spiritul de asociație este prea puțin dezvoltat, și n'a dat încă roadele așteptate. Aceasta se datorește în mare parte, o spunem cu regret, lipsei de bună credință care se manifestă adeseori în tranzacțiile zilnice. Nici n'ai apucat, în adevăr, a semnă contractul de asociație, și viitorul tavarăș se și gândeste cum te va pune la mână.

Și cu toate acestea, poporul român erà altădată eminentamente cinstit și conștient de datorile sale. Dacă ne întoarcem, în adevăr, privirea nu cu mult, ci numai cu vre-o sută de ani înapoi, vedem că creditorul nu aveà nevoie de titlu sau zapis, după cum se ziceà pe atunci, spre a fi sigur de a fi plătit la timp. Debitorul însemnă el însuș într'un ciaslov sau într'o condică casnică termenul de plată sau ziua vadelei, după cum iarăș se ziceà pe atunci, și la timpul oportun alergà el singur după creditor, spre a-și plăti datoria.

Astăzi, se întâmplă adeseori, după ce te-ai jude-

cat ani de zile, dându-ți pe taxe și parataxe până și paraua de naforă, să dobândești în fine contra debitorului formula executorie și, la urma urmei, să te uiți la ea, fără a aveà ce urmări. Viața a devenit mai greà, nevoile omului sunt din ce în ce mai mari și mai grele de îndeplinit, iar acest popor blând și onest prin firea lui, s'a corupt în contactul străinilor. Aceasta este legea fatală a civilizației.

Nu trebuie însă să dezesperăm, căci dacă am făcut progrese uriașe în toate ramurile activității, și, chiar pe terenul economic, va veni de sigur momentul când, simțind și apreciind binefacerile societății, vom ști să ne folosim și noi pe o scară întinsă de acest mijloc de înavuțire, care la unele popoare erà altă dată atât de dezvoltat, încât vedem profesori asociindu-se spre a da lecții de gramatică și a împărți între ei produsul acelor lecții. «*Duo societatem coherunt ut grammaticam docerent, et quod ex eo artificio questum fecissent, commune eorum esset*»⁴⁾.

Dar fără a merge așa de departe, nu se vede oare din cele de mai sus că noi înșine am făcut o asociație literară cu ilustrul poet *Anton Naum*?... Noi îi trimitem versurile cari ne plac și cari, de bine, de rău, se potrivesc cu cele ce scrim, iar el le traduce în românește, spre marea bucurie a cetitorilor.

Pentru a da o idee de eleganța și ușurința cu care acest autor știe să manieze frumoasa limbă românească, precum și de exactitatea cu care el știe să reproducă în această limbă poezii străini, vom transcrie aci originalul fabulei lui Florian, pe care el ne-a dat-o în cuvinte atât de vii, de exacte și de frumoase:

L'aveugle et le paralytique

Aidons-nous mutuellement,
 La charge des malheurs en sera plus légère;
 Le bien que l'on fati à son frère
 Pour le mal que l'on souffre est un soulagement.
 Confucius l'a dit; suivons tous sa doctrine;
 Pour la persuader au peuple de la Chine
 Il leur conta le trait suivant :

Dans une ville de l'Asie
 Il existait deux malheureux,
 L'un perelus, l'autre aveugle, et pauvres tous les deux
 Ils demandaient au ciel de terminer leur vie ;
 Mais leurs cris étaient superflus,

4) L. 71, Dig., *Pro socio*, 17, 2.

1) «*Cum in societatis contrahentibus fides exuberet*». (L. 3, *ab initio*, Cod, *Pro socio*, 4, 37).

2) «*Cum societas quodommodo fraternitatis in se habeat*». L. 63, Pr., *in fine*, Dig., *Pro socio*, 17, 2. Cpr. Troplong, *Société*, I, *préface*, p. 2 urm.

3) Cpr. Troplong, *op. și loco suprâ cit.* L. 29, § 2, Dig., *Pro socio*, 17, 2. Vezi art. 1585, 1586 codul Calimach (1195, 1196 codul austriac). Vezi și art. 1513 din codul civil actual.

Ils ne pouvaient mourir. Notre paralytique
Couché sur un grabat dans la place publique,
Souffrait sans être plaint; il en souffrait bien plus.

L'aveugle, à qui tout pouvait nuire,
Était sans guide, sans soutien,
Sans avoir même un pauvre chien
Pour l'aimer et pour le conduire.
Un certain jour il arriva

Que l'aveugle à tâtons, au détour d'une rue,
Près du malade se trouva ;

Il entendit ses cris, son âme en fut émue.

Il n'est tels que les malheureux
Pour se plaindre les uns les autres.

J'ai mes maux, lui dit-il, et vous avez les vôtres ;
Unissons-les, mon frère, ils seront moins affreux.

Hélas ! dit le perclus, vous ignorez, mon frère,

Que je ne puis faire un seul pas ;
Vous-même vous n'y voyez pas ;

A quoi nous servirait d'unir notre misère ?

A quoi ? répond l'aveugle, écoutez : à nous deux

Nous possédons le bien à chacun nécessaire ;

J'ai des jambes, et vous des yeux ;

Moi, je vais vous porter ; vous, vous serez mon guide ;

Vos yeux dirigeront mes pas mal assurés ;

Mes jambes, à leur tour, iront où vous voudrez.

Ainsi, sans que jamais notre amitié décide

Qui de nous deux remplit le plus utile emploi,

Je marcherai pour vous, vous y verrez pour moi⁵⁾.

Iași.

D. ALEXANDRESCO

5) Florian, *livre I, fable 20.*

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 17 Februarie 1909

Președinta d-lui N. Mandrea, președinte

Costică C. Giurcan și alții cu Ministerul public

APEL. — ÎNDREPTAREA LUI CĂTRE JUDECĂTOR. — DACĂ ESTE
BINE INTRODUS. — ART. 104 DIN NOUA LEGE A JUDECĂTORIILOR
DE OCOL DIN 1908.

Din spiritul dispozițiilor cuprinse în art. 104
din noua lege a judecătorilor de ocoale, rezultă că
legiuitorul edictând că apelul trebuie să fie îndrep-
tat la grefa judecătoriei, a voit să vie în ajutorul
părților, înlesnindu-le calea de a face apel, iar nici-
decum să le oblige de a îndreptă apelul lor numai
la grefa judecătoriei, nu și către judecător.

Astfel, tribunalul care respinge un apel ca rău
introdus, pe motiv că a fost adresat judecătorului
și nu grefei judecătoriei de ocol, comite o greșită
interpretare a art. 104 din numita lege.

No. 365.— Respings, ca neadmisibil, recursul făcut de
Costache Giurcan și alții, contra sentinței tribunalului R.-
Sărat, No. 244 din 1908.

S'a ascultat d-l procuror Sadoveanu, în concluziuni.

Curtea deliberând,

În ce privește recursul Ioanei Dumitrache Scarlat :

Asupra motivului «că tribunalul a respins ca rău intro-
dus apelul meu ce l-am declarat la judecătorie»:

Având în vedere dispozițiile art. 104 din noua lege a
judecătorilor de ocoale din 1908, după care apelul se
declară de către părți la grefa judecătoriei care a pro-
nunțat cartea, la tribunalul județului sau la secretarul co-
munal;

Considerând că scopul și preocuparea legiuitorului, când
a edictat această dispoziție, a fost de a face o înlesnire
părților. Că legiuitorul când a zis că apelul se declară la
grefa judecătoriei, prin aceasta a înțeles că apelul declarat
la judecătorie este valid;

Că, în speță, se constată că apelul a fost declarat la
judecătorie, așa că în mod eronat tribunalul a respins ca
neregulat apelul, pe motiv că n'a fost adresat grefierului,
ci judecătorului;

Că dar, motivul de casare fiind întemeiat, el are a fi
admis.

În ce privește recursul făcut de Costică C. Giurcan și
Ileana Constantin Giurcan ;

Având în vedere că recurenții fiind condamnați la pe-
deapsă privativă de a lor libertate, nu s'au conformat
dispozițiilor art. 422, pr. penală, de a se pune în stare
de închisoare sau de a fi puși în libertate pe cauțiune,
recursul lor urmează a fi respins ca neadmisibil.

Pentru aceste motive, respinge recursul făcut de Co-
stică C. Giurcan și Elena C. Giurcan, și casează după
recursul Ioanei Dumitrache Scarlat.

CURTEA DE APPEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 6 Noembrie 1903

Președinta d-lui D. Giuvaru, consilier

I. B. Stein cu Maria Forjan

PROBA TESTIMONIALĂ. — DEPNAREA LISTEI MARTORILOR. —
NEPLATA CITAȚIUNILOR ÎN TERMENUL FATAL DE CINCI ZILE. —
PERDEREA DREPTULUI DE A SE MAI FOLOSI DE PROBA TESTIMO-
NIALĂ.— ART. 186 PR. CIVILĂ.

Faptul de a nu depune lista martorilor în term-
nul de cinci zile dela admiterea probei testimoniale,
precum și de a nu plăti citațiunile martorilor înlă-
untru acestui termen, face ca partea care a fost
îndrituită de a uză de această probă, să nu se mai
poată folosi de ea, în baza art. 186 pr. civilă.

No. 3754.— S'au prezentat : apelantul I. B. Stein, asi-
stat de d-nii avocați I. D. Filitti și Gr. Urlățeanu; inti-
mata Maria Forjan, asistată de d-nii avocați I. Otetele-
șeanu și Elefteriu.

Curtea,

Având în vedere incidentul ridicat de intimata Maria Farjan ;

Având în vedere că, după art. 186 din pr. civilă, lista martorilor trebuie depusă în lăuntru unui termen fatal de cinci zile, când trebuie justificată și plata citațiilor respective, sub pedeapsă a nu se mai ține în seamă ;

Având în vedere că, așa fiind, incumbă părții care propune martorii să probeze că a satisfăcut acele cerințe ;

Având în vedere că, în specie, se vede în dosar numai o cerere indicatoare de martori, fără dată nici număr de înregistrare ; că eră datoria părții de a cere aceste două constatări pentru a putea face proba cerută de procedura civilă ;

Că dar, chiar în afară de faptul rezultat din desbateri, că taxele de citații au fost plătite numai după o lună și dar în orișice caz sunt plătite tardiv, partea nu a probat că a depus lista de martori în termen legal.

Pentru aceste motive, admite incidentul.

Semnați: D. Giuvaru, V. Bossy, G. Flaișlen.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 11 Februarie 1909

Președinta d-lui D. Sofian, președinte

Minas cu P. Violatos

PROBA TESTIMONIALĂ.—DEPUNEREA LISTEI MARTORILOR ÎN TERMENUL DE CINCI ZILE DELA ADMITEREA PROBEI TESTIMONIALE.—PLATA CITAȚILOR ÎN ACELAȘ TERMEN.—LIPSA DECĂDEREI DE DREPTURI ÎN ACEASTĂ DIN URMĂ PRIVINȚĂ.—ART. 186 ȘI 187 PR. CIVILĂ.

Perdere dreptului de a se putea folosi de proba testimonială admisă de judecată, se aplică numai atunci când lista martorilor n'a fost depusă de parte în termenul fatal de cinci zici zile, nu însă și în caz când citațiunile n'au fost plătite sau au fost plătite peste termenul de cinci zile, scopul legii fiind numai de a înlătură străgăniurile cari pot fi pricinuite prin nedepunerea sau depunerea tardivă a listei martorilor.

No. 305.— S'au prezentat: apelantul, asistat de d-nii avocați Cantacuzino, O. Teodoreanu și Take Ionescu; pârâtul, asistat de d-nii avocați Al. Bădărău, D. Alexandresco și A. Monferato.

Curtea,

Asupra incidentului ridicat de apelant, prin care susține că nu mai are nevoie de a se procedă la ascultarea martorilor invocați de intimatul P. Violatos, pentru motivul că, în termenul de 5 zile prescris de art. 186 pr. civilă, în care s'a depus lista matorilor, nu s'au plătit și taxele pentru citații, cum prevede suscitatul text de lege,

și această obligație este impusă de lege sub pedeapsă de a numai putea partea să se folosească de această probă :

Considerând că, în fapt, este exact că taxele pentru citații s'au plătit după termenul de 5 zile în care s'a depus lista martorilor, și că, în conformitate cu textul art. 186, partea nu s'ar mai putea folosi de această dovadă ;

Considerând însă că art. 186 care prevede o asemenea decădere de drept, nu se poate explica și aplica decât în combinație și cu dispozițiile art. 187 pr. civilă, care prevede că martorii se pot înfățișa și de bună voe, căci altfel nu s'ar putea concilia dispozițiunile riguroase ale art. 186 de a se perde dreptul la dovada cu martori, dacă nu s'au plătit taxele pentru citații în termenul de cinci zile, cu dreptul acordat părții de a aduce martorii de bună voe la judecată, prin urmare fără a mai plăti taxele ;

Considerând că ceea ce a condus pe legiutor a prescrie obligația părții de a propune lista de martori în termenul de 5 zile și a plăti taxele tot în acel termen, a fost dorința de a pune capăt la toate străgăniurile provocate de amânări din cauza nedepunerii listei martorilor, și din cauza neplăței taxei pentru citarea lor ;

Considerând că acesta fiind scopul urmărit de legiutor, iar nu acela de a supune pe părți la cheltueli pe care ar putea să le evite, eră dar neapărat ca el să admită aducerea martorilor și fără citații ;

Considerând că dacă este îngăduit de lege ca proba cu martori să se poată face fără depunerea taxelor, când ei sunt aduși de părți sau mai bine se prezintă de bună voe fără a fi citați, apoi nu este niciun motiv nici legal nici echitabil ca această probă să nu se poată face când martorii se prezintă la înfățișare, deși taxele s'au plătit peste termenul de 5 zile, căci ceea ce a voit legiutorul prin decăderea prevăzută de art. 186, a fost să nu se provoace amânări din cauza neplăței taxelor, iar nu să se ridice părții dreptul la această probă când deși taxa s'a plătit mai târziu, martorii însă s'au prezentat la termen ; că prin urmare decăderea din acest articol nu poate avea loc decât când la prima înfățișare martorii nu se prezintă, fie că taxele nu s'au plătit deloc, fie că s'au plătit peste termenul de 5 zile ;

Considerând că din desbaterile urmate la Senat cu ocazia discuțiunei și votărei legii de procedură (ședința dela 5 Februarie 1900), se vede că înțelesul dispozițiunilor acestor două articole care par a conține dispozițiuni ce s'ar contrazice, este acela arătat mai sus, dat acest înțeles de însuși autorul acestei legi.

Pentru aceste motive, respinge incidentul și dispune a se procedă la ascultarea martorilor.

Semnați: D. Sofian, D. Porfiriu, Al. C. Hinna,
Em. Cernătescu, C. N. Busdugan.

Observație.— Publicăm astăzi două decizii date

asupra aceluiaș punct de drept: una a Curței din București, și cealaltă a Curței din Iași.

Curtea din București decide că nu numai faptul de a nu depune lista martorilor în termenul fatal de cinci zile, împiedică pe partea în drept de a se mai putea folosi de această dovadă, dar și faptul că nu s'ar fi plătit citațiile tot înlăuntrul acestui termen. Cu alte cuvinte, decăderea de drepturi, prevăzută de art. 186 proc. civilă, s'ar aplică la două fapte conexe, și anume: 1^o faptul de a nu depune în termen lista martorilor, și 2^o de a nu plăti citațiunile martorilor în termenul de cinci zile.

Soluția contrară, admisă de Curtea din Iași, este însă mult mai juridică, și rezultă nu numai din debaterile parlamentare, ci și din art. 187, care permite părților de a aduce martorii fără nici o citație. Apoi, soluția Curței din Iași care, de altminterlea, este motivată, pe când aceea a Curței din București e cu totul lipsită de motive, este conformă și principiului că decăderile de drepturi sunt de strictă interpretare. În acest din urmă sens se pronunță și doctrina. Vezi D. Alexandresco, *Cr. judiciar* No. 14 din 1905.

După art. 86 din noua lege a judecătoriilor de ocoale, art. 186 pr. civilă se aplică și acestor judecătoria, pe când sub legea anterioară din 1896, chestiunea eră controversată. Curtea de casație a decis de curând (22 Septembrie 1908), că art. 186 din pr. civilă nu eră aplicabil la judecătoriile de ocoale. Vezi *Cr. judiciar* No. 22 din 1909, p. 173.

S. R.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI NEAMȚ

Audiența dela 13 Noembrie 1908

Eugen V. Albu și alții cu Dumitru Mihăilescu

LOCAȚIUNE.— LEGEA PROPRIETARILOR.— DACĂ SE APLICĂ NUMAI CONTRACTELOR DE LOCAȚIUNE SAU ARENDARE.— CAZUL CÂND UN FOST LOCATAR DEȚINE IMOBILUL ÎN CALITATE DE CODEVĂLMAȘ.— DACĂ SE APLICĂ LEGEA PROPRIETARILOR.

Dispozițiunile speciale și sumare ale legii proprietarilor din 1903, nu mai sunt aplicabile decât ori un fost locatar, al cărui contract a expirat, nu mai deține imobilul în virtutea contractului de locațiune, ci în baza unui drept de coproprietate asupra acestui imobil.

Noi, președintele:

Asupra acțiunii intentată de Eugen V. Albu, Elena V. Moteanu, Ecaterina G. Moisin, Eugenia A. Moldovanu,

Sofia E. Lascarache, asistate fiind de soții lor și Vasile V. Albu în contra lui Dumitru Mihăilescu, în baza legii asupra drepturilor proprietarilor;

Având în vedere că obiectul acțiunii este obligarea părâtului Mihăilescu să evacueze imediat imobilul succesorilor, ocupat de părât, ce l-a avut în chirie până la 26 Octombrie 1908;

Având în vedere că reclamanții susțin cum că părâtul Mihăilescu, cu contractul de închiriere datat 31 Octombrie 1905, a luat în chirie imobilul succesorilor defunctului V. Albu, pe termen de trei ani, care a expirat la 26 Octombrie 1908, și că Mihăilescu cu toate că a fost somat de către moștenitori înainte de expirarea contractului, a evacuat imobilul la 26 Octombrie 1908, fiindcă dânsii îl închiriasse altei persoane, totuși numitul n'a deșertat imobilul nici până astăzi, deținând în puterea vechiului contract pe simpla condițiune că prin contract e stipulat că are dreptul de protimisire de a ține imobilul înainte;

Având în vedere însă că Mihăilescu opune cum că dânsul numai ocupă imobilul în virtutea contractului de închiriere, recunoscând cum că acel contract a expirat, și-l ocupă în virtutea dreptului de coproprietar asupra acestui imobil alături cu reclamanții, fiind cesionarul drepturilor succesoriale a porțiunii indiviză cuvenită lui N. V. Albu, fratele reclamanților;

Că, în dovedirea acestui fapt, a prezentat astăzi actele de vânzare transcrise la acest tribunal, unul la 23 August 1908 sub No. 1919 și unul la 7 Noembrie 1908, din care rezultă că Nicu V. Albu a cesionat lui Mihăilescu partea sa de moștenire indiviză ce o are în averea defunctului său tată Vasile Albu, în care intră și imobilul a cărui evacuare să cere;

Că întrucât calitatea de moștenitor a lui Nicu V. Albu nu este contestată de reclamanți, raporturile între ei și părât, cesionarul drepturilor acestuia, atât timp cât durează indiviziunea sunt acelea rezultând din starea de indiviziune dela codevălmaș la codevălmaș;

Considerând că potrivit legii asupra drepturilor proprietarilor, proprietarii pot uză de căile somare prescrise de această lege numai când s'ar cere realizarea unor drepturi cari isvorăsc din contractul de închiriere sau arendare;

Că, în specie, din momentul ce este constant că raporturile de drept între Mihăilescu, ce ocupă imobilul, și reclamanții, se găsesc cu desăvârșire schimbate, părâtul devenind cesionarul porțiunii indivize cuvenită lui N. V. Albu, unul din moștenitorii defunctului Vasile Albu, astfel că nu se mai poate zice că Mihăilescu continuă a ocupă imobilul ca chiriaș;

Că, în ce privește susținerea reclamanților cum că la prima somațiune făcută de dânsii lui Mihăilescu, acesta nu eră proprietar pe porțiunea lui Nicu V. Albu, nu este întemeiată, întrucât Mihăilescu dovedește că în ziua de 26 Octombrie 1908, data când a încetat drepturile sale

rezultând din contractul de închiriere eră coproprietar al imobilului, și chiar înainte de 11 Septembrie 1908, data închirierii imobilului către Panâl Braunștein, contract care, dealtmintrelea, nici nu-i poate fi opozabil;

Că dar față cu cele mai sus expuse, reclamantii n'au acțiunea contra lui Mihail, bazată pe dispozițiunile legii asupra drepturilor proprietarilor, întrucât Mihailescu nu mai ocupă imobilul ca chiriaș, ci ca coproprietar și ca atare urmează a se respinge.

Pentru aceste motive, respinge ca nefondată reclamațiunea, etc.

Semnăt, S. Coslovan.

Audiența dela 7 Februarie 1907

Cleopatra I. Popescu și alții cu Moritz Strich și altul

LOCAȚIUNE.— LEGEA PROPRIETARILOR.— CERERE RECONVENȚIONALĂ DIN PARTEA LOCATARULUI. — DACĂ ESTE ADMISIBILĂ O ASEMENEA CERERE.

Când un proprietar acționează pe un locatar sau arendaș, în baza legii proprietarilor, locatarul sau arendașul poate introduce o cerere reconvențională contra proprietarului, cu privire la contractul de închiriere sau arendare, care face obiectul acțiunii principale.

Noi, Președintele:

Asupra admiterei în principiu a acțiunii reconvenționale:

Necontestat este că orice acțiune care tinde, fie la micșorarea efectelor acțiunii principale sau la anihilarea lor, este admisibilă în principiu, după toate regulile generale cunoscute;

În specie, prin acțiunea principală să cere rezilarea unui contract de arendare, conform legii proprietarilor, întemeindu-se pe degradările făcute de chiriaș, usurpări de teren precum și pe reaua întreținere a imobilului închiriat, iar prin acțiunea reconvențională se tinde a se obține despăgubire pentru clădirile și îmbunătățirile făcute de chiriaș și care rămân în folosul proprietății, clădiri făcute în vederea unei folosinți mai îndelungate și care ar rămâne de pe acum în folosul proprietarilor care s'ar îmbogăți de pe acum în dauna chiriașului;

Prin urmare, această cerere în strânsă legătură cu cea principală, și care tinde a micșora quantumul condamnățiunii, dacă nu a-l anihila, este admisibilă în principiu, cu atât mai mult cu cât atât acțiunea principală cât și cea reconvențională, având nevoie în dovedirea lor respectivă de constatări locale, ascultări de martori și posibil și de rapoarte a oamenilor speciali prin admiterea acțiunii reconvenționale, nu se aduce nicio târăgănire acțiunii principale;

Obiecțiunea că în acțiunea introdusă după legea asupra drepturilor proprietarilor, nu sunt admisibile cererile reconvenționale, este neîntemeiată în primul loc pentru motivul că însuși textul art. 1 trimite la dispozițiunile art.

din legea judecătorilor de ocoale care vorbește de reconvențiune, și apoi pentru motivul că legea neinterzică acest mijloc de apărare, nu se poate refuza admiterea lui;

Părerea admisă de unii că textul art. 1 din lege și 76 din legea judecătorilor de ocoale, s'ar referi la dreptul proprietarului de a face acțiune reconvențională, este cel puțin bizară, căci este necontestat că proprietarul nu are putința de a face acțiune reconvențională, din momentul în care chiriașul nu are dreptul de a uză de legea proprietarilor în drepturile ce vroește a valorifica față cu proprietarul.

Pentru aceste considerente, admite în principiu cererea reconvențională.

Semnăt, Sc. Coslovan.

Observație. — Soluția admisă prin sentința tribunalului Neamț, ce publicăm mai sus, este foarte îndoelnică. Se decide, în adevăr, în genere, că locatarii sau arendașii chemați în judecată de către proprietar, conform legii din 1903 asupra drepturilor proprietarilor, nu pot introduce contra acestuia din urmă o cerere reconvențională, deși art. 1 din legea proprietarilor ne trimete la art. 57 din legea judecătorilor de ocoale dela 1896, care determină competența acestor judecători cu privire la cererile reconvenționale, de oarece judecata urmând a se face în specie în mod sumar (art. 6 legea proprietarilor), o asemenea cerere ar întârziă peste măsură rezolvirea drepturilor proprietarului. Tot pentru aceste motive s'a decis că locatarul sau arendașul chemat în judecată de către proprietar, pe calea procedurii sumare a legii din 1903, nu poate introduce o cerere în garanție contra sublocatarului sau subarendașului său. Trib. Vaslui, *Dreptul* No. 31 din 1909, p. 247. Vezi în acest din urmă sens, singurul juridic, după părerea noastră, C. Botez, *Noul codice de ședință al judecătorului de ocol*, pg. 267 și 274; D. D. Stoenescu, *Legea asupra drepturilor proprietarilor*, pg. 7; Demetriu, *Legea asupra drepturilor proprietarilor*, p. 17 și 18 (ed. 2-a); D. Alexandresco, *Primul apendice la contractul de locațiune* (tom. IX), *Comentariul pe larg al legii proprietarilor*, asupra art. 1, etc.

S. R.

GRIGORE V. MANIU. — **Explicațiuni teoretice și practice asupra Codului de comerț Român**, Volumul III, cuprinzând legile privitoare la persoana comerciantului și noțiuni relative la fondul comercial. — Tipogr. Gutenberg, Joseph Göbl, București, 1908. **Prețul 12 lei.**

JURISPRUDENȚA STRAINA

CURTEA DE APEL DIN CHAMBÉRY CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE

Audiența dela 7 Februarie 1907

LEGITIMĂ APĂRARE.— CONDIȚII DE APLICARE.— NECESITATE.—
CONSTRÂNGERE MORALĂ NEBIRUITĂ.— ART. 328 COD. PEN. FR.—
(256 COD. PEN. ROMÂN).

Prin necesitate actuală a legitimei apărări, art. 328 din codul penal (256 cod. pen. român) nu înțelege numai o necesitate absolută și indiscutabilă, ci și cazul în care acel care se apără a putut, raționalmente vorbind, să creadă că se găseă în pericol, căci în asemenea materie se aplică maxima: *Tantum est in veritate, quantum est in opinione.*

(*Pand. Périod.* 1907, 2, 113).

Observație. — Principiul este bine formulat de către Curtea din Chambéry, căci este necontestat că, spre a avea drept la scuza care rezultă din legitima apărare, este suficient ca persoana atacată să fi avut serioase rațiuni de a crede că viața ei eră în primejdie. Cpr. C. Caen și Bourges, *Pand. Périod.* 1901. 2. 32; Sirey, 96. 2. 277; Garraud, *Tr. théorique et pratique de droit pénal français*, I, 299 urm. (ed. 2-a); *Pr. généraux du droit pénal belge*, I, 623 urm. (ed. 3-a); Thiry, *Cours de droit criminel*, 144 urm., p. 94 urm. (Liège, 1892), etc. S. R.

Solemnitatea dela Curtea de casație

Luni, 4 Maiu, a avut loc, la Curtea de casație, instalarea noului președinte și a consilierilor noui nmiți în locurile vacante.

Audiența solemnă a secțiunilor-unite s'a deschis la ora 1^{1/2}, sub președința d-lui D. Cuculi, consilier, în absența d-lor N. Mandrea și G. P. Petrescu, președinții de secțiune, a căror lipsă a fost remarcată și comentată.

Fotoliul ministerului public a fost ocupat de d-l C. R. Manolescu, procuror general.

După citirea decretelor de numire a nouilor consilieri: d-nii Sc. Popescu, P. Ionescu, C. Marinescu, Gr. Stănescu și V. Pretorian, fiecare din aceștia este introdus în sala de audiență de câte doi consilieri din cei mai noui și prestează jurământul legiuit.

În urmă, când nouii consilieri și-au ocupat fotoliile lor, d-l G. N. Bagdat, noul prim-președinte, este introdus de d-nii consilieri Duca și Iulian.

După depunerea jurământului, d-l Bagdat primește felicitările Curței, prin organul d-lui Cuculi, care a prezidat solemnitatea, și apoi ocupând fotoliul prezidențial, dă cuvântul d-lui procuror general C. R. Manolescu, care rostește următoarea cuvântare :

Domnule prim-președinte,

În numele parchetului acestei Inalte Curți, vă rog să primiți cele mai călduroase felicitări pentru înalta demnitate la care ați fost chemat.

Felicit totdeauna în modul cel mai cordial pe nouii noștri colegi pentru dreapta și meritata lor înaintare.

Succedați, d-le prim-președinte, unuia din cei mai distinși magistrați ai țării, distins nu numai prin studiile și cunoștințele sale superioare, dar încă și prin caracterul, prin temperamentul și prin inima sa.

În lunga și glorioasa sa carieră, d-l Scarlat Pherekyde a luptat totdeauna, cu o stăruință și cu o energie admirată de noi toți, pentru cel mai înalt scop ce poate urmări un magistrat: triumful adevărului și al dreptății, pe baza legii și în spiritul ei.

D-l Scarlat Pherekyde a avut încă marele merit de a ști să întrețină față de colegii săi și între colegii săi, raporturi și sentimente de perfectă colegialitate.

Cu astfel de mari și frumoase însușiri, d-l Sc. Pherekyde a fost și va rămâne un model de magistrat și de prim-președinte al celei mai Inalte instituțiuni judecătorești.

Am regretat și regretăm cu toții că inflexibila exigență a legii l-a despărțit de noi, atunci când eră în stare să aducă încă mari și multe servicii justiției.

Suntem încredințați, d-le prim-președinte, că nu veți cruță nimic pentru a fi un demn urmaș al predecesorului d-voastră. Lunga d-voastră experiență în cariera judecătorească în care ați adus deja multe și semnalate servicii, și mai cu seamă sentimentul de datorie de care ați fost totdeauna însuflețit și de care ați dat destule probe, sunt cele mai bune garanții că veți lucra cu acelaș zel pentru acel scop măreț de care am vorbit, pentru acel ideal pe care trebuie să-l aibă în suflet fiecare magistrat.

D-l C. G. Dissescu, decanul baroului, având cuvântul, rostește următoarea cuvântare :

Domnule prim-președinte,

Ceremonia judiciară de azi pentru instalarea d-voastră ca prim-președinte al Inaltei Curți de justiție și casație și a celorlalți colegi ai d-voastră, este un eveniment îmbucurător pertru corpul avocaților din capitala țării, pentru că ne dă prilej de a afirmă din nou sentimentele de confraternitate care leagă baroul cu magistratura și a vă felicită pentru numirea cu care ați fost *honoratus* și *oneratus*.

Căci este desigur o mare onoare de a fi pus în fruntea celei mai înalte magistraturi; aceasta este însă și cea mai grea sarcină, d-voastră magistrat investit cu cea mai înaltă condiție ierarhică, trebuind să întrupați mai mult ca orice alt dregător al țării sentimentul de dreptate, de independență și spiritul de legalitate, inteligența și conștiința liberate de orice legături personale, de con-

diții sociale și de idei preconceptuate pentru a judecă nu atât părțile litigante cât pe cei ce le judecă.

O îndelungă experiență a vieții judecătorești, aproape neîntreruptă, unită cu mentalitatea d-voastră de cunoșcător al legilor și al faptelor, sunt pentru noi o nouă garanție că justiția va fi distribuită potrivit silințelor pentru împlinirea idealului ce urmărim și că astfel încrederea în justiție va crește și mai mult.

D-l G. Bagdat, primul-președinte, ia cel din urmă cuvântul și se exprimă astfel:

*Domnule președinte,
Domnule procuror general,
Domnilor consilieri,
Domnule decan,*

Numit president al secțiunii I, funcțiune care conform legii organice îmi conferă titlul și atribuțiunile de prim-președinte al acestei Inalte Curți, cea dintâi datorie a mea, în acest moment când sunt instalat în cel mai înalt scaun judecătorec, este de a adresa expresiunea profundei mele recunoștințe Majestății Sale Regelui, care a binevoit a mă numi în această înaltă demnitate.

Adresez viile mele mulțumiri d-lui ministru al justiției și guvernului pentru că au binevoit a propune M. S. Regelui numirea mea.

Vă mulțumesc și domniilor voastre, iubiți colegi, pentru felicitările călduroase ce am primit din partea domniilor voastre și pentru cuvintele de simpatie afectuoasă ce mi ați adresat acum prin organul d-lui prezident. Cu mulți dintre domniile-voastre am început cariera mea de magistrat, iar cu cea mai mare parte, am lucrat la Curtea de apel din București, pășind astfel împreună mai prin toate rangurile judecătorești, și regăsindu-ne iarăși pe cea mai ridicată treaptă, aceia de judecători la această Inaltă Curte. O viață întreagă de muncă comună neobosită în căutarea adevărului, pentru apărarea celor mai mari interese ale cetățenilor, a creat între noi stima și simpatia reciprocă, a dat naștere la cele mai bune raporturi de colegialitate și camaraderie. Îmi voi da toată silința ca să se păstreze neștirbite între noi aceste sentimente și bune raporturi, de un atât de mare ajutor, pentruca să putem îndeplini împreună greaua și plina de răspundere misiune ce ne este încredințată.

Cred a fi interpretul sentimentelor d-voastră unanime d-lor consilieri, pentru a adresa cu această ocaziune d-lui Scarlat Pherekyde, fostul nostru prim-președinte, toată părerea de rău ce fiecare din noi a simțit pentru retragerea d-sale prin aplicarea legii de limita vârstei, din capul acestei Inalte Curți.

Cunoștințele variate și aceea aprofundată a dreptului, imparțialitatea, independența în judecată, căutător neobosit al adevărului, având grija răspunderei, aceste virtuți profesionale ale magistratului erau împodobite la fostul nostru prim-prezident printr'o fire egală și prin o perfectă

delicateță de proceduri față de colegi, avocați și justițiabili; cari făceau din eminentul jurisconsult una din podoabele magistraturei noastre. Aceste însușiri excepționale au asigurat fostului nostru prim-prezident stima, iubirea neclintită, precum și o bună și plăcută amintire din partea noastră a tuturor, foștii săi colegi.

Această Inaltă Curte a avut în cei din urmă timpuri să deplângă pierderea mult regretaților colegi, Donici și Opreanu, săvârșiți din viață pe când puteau să aducă încă serviciile lor eminente în împărțirea dreptății și să vadă cu regret eșind din sânul său, prin aplicarea legii de limită de vârstă, pe mult iubiții și stimații colegi Buicliu și Liciu. Este de datorie a mea să exprim în numele Curții o amintire duioasă pentru cei ce nu mai sunt între noi, și să adresez foștilor colegi Buicliu și Liciu, pe lângă mari regrete că au eșit din rândurile noastre, asigurarea stimei, iubirii și amintirii amicale ce le păstrăm.

Domnilor Consilieri,

Suntem datori să expirăm noilor noștri colegi toată simpatia noastră și buna impresiune ce a făcut în lumea judecătorească numirea d-lor în calitate de consilieri la această Inaltă Curte. Magistrati distinși, cu merite recunoscute și reputațiune făcută, suntem bucuroși și onorați de a vă avea în rândurile noastre. Energia, valoarea și munca d-voastră, ne vor fi de mare folos și ajutor în îndeplinirea grelei noastre misiuni.

Domnule Procuror General,

Vă mulțumesc din toată inima pentru cuvintele măgulitoare ce mi-ați adresat. Ele pornesc din inima d-voastră caldă, și sunt mai mult rezultatul vechei și nestrămutatei noastre amiciții, decât acela al slabelor mele merite. Nu-mi este teamă că voi fi calificat că vă întorc o politeță, afirmând și cu această ocaziune, ceea ce este de obște recunoscut, eminentele calități ce vă disting ca magistrat și cari vă dau putința să îndepliți atât de strălucit greaua funcțiune de procuror general al acestei Inalte Curți.

Domnule Decan,

Sunt adânc mișcat pentru onoarea ce mi-ați făcut d'ă asista în persoană, ca reprezentant al baroului din Capitală, la instalarea mea. Vă mulțumesc cu recunoștință pentru tot ce ați cuvântat la adresa mea, atât personal cât și ca reprezentant al baroului. Pot afirma cu satisfacțiune că în cariera mea de peste 35 ani, n'am avut nici cea mai mică neînțelegere cu nici unul din membrii baroului. Am considerat în totdeauna că baroul face parte din familia judecătorească și că fără concursul luminat al membrilor săi nu s'ar fi realizat progresul constant și mereu crescând făcut de magistratura noastră și că concursul luminat al avocatului este absolut necesar judecătorului pentru buna și justa distribuire a dreptății.

După terminarea discursului, d. prim-președinte declară sedința ridicată.